

ZNAK DO ŘEČI

charakteristika

- ⦿ kompenzační prostředek pro osoby s komunikačními obtížemi
- ⦿ využití znaků umožňuje komunikovat formou založenou na řeči našeho těla, mimice a „přirozených znacích“

charakteristika

- ⦿ doplněk mluvené řeči
- ⦿ celkový rozvoj komunikační schopnosti
- ⦿ NE zvládnutí mnoha znaků!!!

charakteristika

- ⦿ přirozené využití spontánních znaků
- ⦿ běžné ve vývoji řeči: pá, pá!

Charakteristika

- ⦿ komunikace mezi matkou a dítětem
- ⦿ úprava tempa a srozumitelnosti řeči – zřetelná artikulace

využití ZDŘ

- ⦿ nerozvinutá aktivní řeč
- ⦿ expresivní složka není dostatečně rozvinuta

předpoklady pro využití

- ⦿ zvládnutí nápodoby
- ⦿ spojení významu slova se symbolem, znakem před aktivním použitím v komunikaci

doporučení

- ⦿ pomalé osvojování – přiměřené možnostem dítěte
- ⦿ učitel, rodiče vždy připojují mluvené slovo

doporučení

- ⦿ Lze kombinovat:
- ⦿ Znak
- ⦿ Symbol
- ⦿ Slovo

nižší motorická náročnost

- ⦿ „artikulace znaku“ **X** „artikulace slova“
- motorická činnost – podpora rozvoje řeči

včasný kontakt s řečí těla

- ⊙ všeobecná zkušenost
- ⊙ „vlastní znakové systémy“
- ⊙ rodina osoby s handicapem - nelze propojit s vyučováním

- ⊙ vědomé použití neverbální komunikace – zážitek komunikačního úspěchu

pozitivní komunikační prostředí

- ⦿ projevení vůle napodobit znak – pochvala
- ⦿ pozitivní rozhovorová situace – motivace žáka

- ⦿ opětvonné předvedení
- ⦿ vedení ruky žáka
- ⦿ zábava 😊

komunikační úspěch

- ⦿ náhled žáka – pohyb = nástroj komunikace
- ⦿ vyjádření k vlastní situaci
- ⦿ komunikace s rodiči, spolužáky, učitelem...
- ⦿ prožití komunikačního úspěchu

zviditelnění

- ⦿ vizualizace komunikace
- ⦿ význam pro rozvoj dialogu
- ⦿ propojení vnímání
- ⦿ vizuální percepce – významně posilující faktor

lepší úroveň řeči

- ⊙ „komplikovaný projev“
- ⊙ přínos ZDŘ
- ⊙ **přizpůsobení úrovně řeči
schopnostem žáků**

rytmus řeči a znaku

- ⦿ artikulace řeči je podporována současným provedením zvuku a znaku
- ⦿ znaky sledují rytmus řeči
- ⦿ „artikulační trénink“ – dostatek času pro provedení znaku – úprava tempa řeči
- ⦿ provedení znaku – konkretizace slova

PO

LI

CE

ilustrativnost znaku

- ⦿ znaky jsou velmi konkrétní
- ⦿ auto – „řízení volantem“ – upřesnění významu

rozdíl ZDŘ x ZJ

- ⦿ znakem jsou doplněna klíčová slova ve větě
- ⦿ znak není dominantní – pouze doplňující
- ⦿ seznam znaků není definitivní
- ⦿ konfigurace ruky, prstů – lze změnit

pomocné komunikační prostředky

- ⦿ **vizuální kontakt**
- ⦿ nutný vzájemný oční kontakt
- ⦿ upoutání pozornosti
- ⦿ sledování zájmu dítěte

verbální komunikace

- ⦿ přirozená role v komunikaci
- ⦿ dítě sleduje rytmus řeči, mimiku
- ⦿ odezírání

neverbální komunikace

- ⦿ mimika a postoj těla
- ⦿ ikonické znaky – kočka/vousy
- ⦿ neikonické znaky - matka

pokyny k využívání ZDŘ

- ⦿ spolupráce
- ⦿ společný výběr oblasti – motivace
- ⦿ aktuální zájem využíváme k výuce nových znaků

pokyny k využívání ZDŘ

- ⦿ počet počátečních znaků je individuální
- ⦿ 2 úrovně
 - a) cílevědomé zpracování naplánovaných znaků, které mají souvislost s daným tématem
 - b) všeobecné používání znaků u všech důležitých slov a ve všech souvislostech

pokyny k využívání ZDŘ

- pravidelné procvičování znaků
- výběr vhodných situací
- dospělý důsledně doprovází řeč znakem
- fixace – doprovázet mluvenou řeč znakem je zcela přirozené

- spolupráce rodiny a školy – kontaktní deník

pokyny k využívání ZDŘ

- ⦿ podpora verbálního projevu dítěte
- ⦿ vícečetné zopakování znakovaného slova
- ⦿ reakce na znaky, jako by to bylo mluvené slovo

Pokyny k užívání ZDŘ

- všichni, kdo budou s dítětem v kontaktu by měli být schopni pochopit a reagovat na znaky, které dítě využívá

Souhrn praktických rad 😊

- ⦿ analýza komunikační schopnosti dítěte – schopnost porozumění
- ⦿ mluvené slovo a znak musí probíhat současně
- ⦿ mluvení a využití ZDŘ – jen když dítě sleduje

Souhrn praktických rad 😊

- ⦿ komunikační vzdálenost 50cm – 2m
- ⦿ povzbuzení dítěte ke znakování, pomoc vedením rukou

Shrnutí praktických rad 😊

- ⦿ respektovat schopnost vnímání a motorické vybavení dítěte
- ⦿ obsah ZDŘ je třeba podporovat mimikou
- ⦿ tvorba krátkých a stručných vět

- ⦿ je třeba využívat VŽDY stejné znaky – porozumění!
- ⦿ ke komunikaci lze využívat pravidelně se opakující činnosti
- ⦿ NEZAPOMÍNAT NA POCHVALU 😊😊😊😊

- ① <https://www.youtube.com/watch?v=uxtNPxtigvY>
- ② <https://www.youtube.com/watch?v=ltgg0eYosOU>
- ③ <https://www.youtube.com/watch?v=Q7PTs3yRm3Y>

zdroje

- KUBOVÁ, L. *Znak do řeči*. Praha, Tech-market: 1999. ISBN 80-86114-23-6.